

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Географија 6, уџбеник за шести разред основне школе на русинском језику*, ауторке Тање Парезановић, издавача Klett, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Географија 6, уџбеник за шести разред основне школе* превод Уџбеника исте ауторке, који је издат на српском језику и ћириличком писму, издавача Klett, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00117/2019-07 од 21.05.2019. године.

Уџбеник обухвата седам тематских целина: *Друштво и географија, Географска карта, Становништво, Насеља, Привреда, Држава и интеграциони процеси, Географија Европе*.

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

- на корицама уџбеника разред је написан словима а не редним бројем – уједначити са српским уџбеником (видети срп. издање);
- на унутрашњој страни корица – не постоји активација е-издања и упутство за покретање QR кодова, па самим тим ни задаци, занимљивости у уџбенику који су повезани са коришћењем QR кодова (нпр. на 37. стр. 46, 67, 119 ...);
- страна 2 – недостаје текст у вези штампе и тиража уџбеника; недостаје одобрење уџбеника Министра просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Републичког геодетског завода;
- страна 3 – **Уводна реч** – текст у трећем пасусу се односи на коришћење QR кодова којих нема у уџбенику;
- страна 4 – садржај – текст садржаја није уједначен са насловом у књижном блоку: 31. стр.; 40 стр.;
- страна 5 – садржај – уједначити текст садржаја са насловима у књижном блоку: (126. стр. – избацити сувишну реч: власци); 130 стр. – избацити сувишну реч: зрачења); исправити број стране 143 у: 145;
- страна 6 – у оквиру исправити реч: друштвеним у: географским;

- страна 15 – у другом пасусу: речи “северни” и “јужни” пол писати великим почетним словом; у истом пасусу затамнити број 180 (**180**);
- страна 16 – у другом пасусу истаћи (затамнити) кључне речи: сиверна и јужна (**сиверна и јужна**); у тексту под **Интересантносц** реч: паралелох исправити у: паралела;
- страна 17 – у слици на дну стране текст: (60° СГШ) је делимично видљив;
- страна 18 – на слици упис: ГРИНИЧ исправити у: ГРИНИЧ;
- страна 19 – у првом пасусу затамнити реч: зонох (**годинових зонох**).
- страна 21 – у другом пасусу затамнити почетну реч: Мапа (**Мапа**);
- страна 22 – латинично написан упис у слици: ЛИБИЈА превести у: ЛИБИЈА;
- страна 23 – у тексту **Интересантносц** додати речи: атласи океанох у другом реду између речи: атласи континентох и морјох (... атласи континентох, атласи океанох и мојох, ...)
- страна 24 – у карти на странама: 24; 184 исправити реч: ЛЕГЕНДА у: ЛЕГЕНДА; Физичка карта у: Физична мапа;
- страна 26 – у карти исправити: ЛЕГЕНДА у: ЛЕГЕНДА; Реке у: Рики; Дубина у: Глибина;
- страна 27 – у карти исправити реч: СКАНДИНАВСКЕ ПОЛУОСТРВО у: СКАНДИНАВСКЕ ПОЛУОСТРОВО; Физичка карта у: Физична мапа;
- страна 29 – у **Задаток** направити размак између зареза и речи: похаснована (изогипсох, похаснована ...);
- страна 31 – уједначити превод речи: питал/питала са преводом истих речи на страни 35; у карти исправити реч: СКАНДИНАВСКЕ ПОЛУОСТРВО у: СКАНДИНАВСКЕ ПОЛУОСТРОВО;
- страна 35 – у пасусу на дну стране исправити искошену реч: телефон у правилно написану реч на русинском: телефон; у истом пасусу исправити реч: англијских у: англијских;
- страна 44 – у формули за израчунавање густине насељености појам је дат изнад формуле, уместо испред знака једнакости (урадити исто као у Уџбенику на српском језику);
- страна 53 – у тексту **Интересантносц** исправити коректорску грешку у речи: држави у: држави;
- страна 55 – у потпису слике исправити коректорску грешку у речи: Европејд раса у: Европејдна раса; у другом пасусу искосити реч: одкрица (одкрица);

- страна 59 – у првом пасусу исправити неправилно раздвојену реч: одред-зени у: одредзени; у првом тексту **Интересантносц** на крају другог пасуса ставити тачку; у другом тексту **Интересантносц** направити размак између: (0,44km²) (0,44_km²);
- страна 60 – потпис слике: Будистични храм исправити:у: Пагода;
- страна 61 – у потпису слике исправити коректорску грешку у речи: Юдаіем у: Юдаізем;
- страна 63 – у тексту под **Задаток** у другом задатку избисати размак између речи: покорели и тачке;
- страна 91 – у легенди слике исправити коректорску грешку у речи: шивина у: живина; преважо у: преважно;
- страна 106 – у другом пасусу исправити неправилно раздвојену реч: мед-зи у: ме-дзи;
- страна 122 – у **Интересантносц** исправити коректорску грешку у речи: Нйдлугша у: Найдлугша; у другом пасусу, после речи „вештачкој“ плавом бојом обреч „граници“;
- страна 124 – у трећем пасусу, на крају ставити тачку; у карти искошене речи: Карпати ; Алпи ; Татри ... написати русинским курзивом: *Карпати*; *Алпи*; *Татри* ...;
- страна 127 – у трећем пасусу исправити коректорску грешку у речи: розпауе у: розпадуе;
- страна 129 – у легенди слике исправити коректорску грешку у речи: Белгийски у: Белгійски;
- страна 131 – исправити коректорску грешку у речи: редлужуе у: предлужуе;
- страна 134 – у другом пасусу истаћи (затамнити) реч: НАТО;
- страна 143 – исправити коректорску грешку у речи: веліи у: велі;
- страна 144 – у првом пасусу истаћи (затамнити) речи: Пиринейске полуострово ; Апенинске ; Балканске, (погледати срп. уџб. стр. 144);
- страна 149 – у четвртом пасусу затамњене речи: Етна ; Гекла ; Санторини написати плавом бојом (видети срп. уџ. стр. 149);
- страна 150 – у карти исправити речи: КАСПИЙСКОГО у: КАСПИЙСКОГО; ЅШТРЕДОЖЕМНЕ МОРИО у: ШТРЕДОЖЕМНЕ МОРИО ;
- страна 151 – у трећем пасусу реч: Волга истаћи плавом бојом;
- страна 153 – у тексту **Уж зме научели** избацити реч: штучни; (Здогадні ше цо штучни озера ...);
- страна 154 – у првом пасусу исправити коректорску грешку у речи: найбаржй у: найбаржей;

- страна 156 – у тексту **Повтор** исправити коректорску грешку у речи: виполіш у: виполніш;
- страна 159 – исправити коректорске грешке: Апеннского у: Апенинского; веґетцијни у: веґетацијни;
- страна 163 – у легенди слике исправити коректорску грешку у речи: Протестанзизем у: Протестанџизем;
- страна 170 – у првом пасусу исправити коректорску грешку у речи: Сиврней у: Сиверней;
- страна 172 – у другом пасусу исправити коректорску грешку у речи; Кох Несу у: Дох Несу; у карти исправити реч: Швајцарска у: Швайцарска;
- страна 179 – у речнику појмова уазбучити речи под **Г** (**географски елементи; географски штредок**);
- страна 180 – у речнику појмова под **Е** недостаје појам и објашњење појма: **емиґрација**; под **К** недостаје појам **кончик**; избацити слова под којима нема појмова (**Є; Ж; З**)
- страна 182 – у речнику појмова под **Р** недостају појмови и објашњење појма: **розмер, розмернік, регионализация, регионална география, република, ресурси, рурална география, руралне населенє**; исправити коректорску грешку у речи: биолоґийни у: биолоґийней;
- страна 183 – у речнику појмова под **Т** затамнити појам: териториялни интеґритет; под **У** затамнити појам: финска фамелия народох; паралели; избацити слово (ДЖ) под којим нема појмова;
- страна 185 – исправити: km2 у: km² (у истом реду на шест места);
- страна 192 – недостаје СІР
- Недостаје текст и илустрација на задњој страни корица.

Показатељ 2 - Дужина и конструкција речи одговарају узрасту ученика – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Реченична конструкција је правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво буде разумљиво.

Показатељ 3 – Текст је језички и стилски уједначен – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Употребљен је научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил је прецизан, без фигуративности или неразумљивих елемената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.